టాడాను ఎందుకు వ్యతిరేకించాలి ?

కె. బాలగోపాల్

సమాజంలో ఒక మూలప్రారంభమైన చర్చలు కాలక్రమంలో సాధారణ సామాజిక సంవాదంలోనికి, 'జాతి జీవన స్రవంతి'లోనికి వస్తాయి. ఇట్లా రావడానికి ప్రజాఉద్యమాల ఒత్తిడి కాక ఒక్కొక్కసారి కాకతాళీయమైన కారణాలేవో ఉంటాయి. అవి ఉత్తేజకరమయిన కారణాలు కావచ్చు, కాకపోవచ్చు. పెద్దగా ఉత్తేజకరం కాని కారణాలు కూడ ఒకొక్కసారి మార్పుకు హేతువు అవుతుంటాయి. కానీ సమాజంలో ఒక భాగానికి పరిమితమయి ఉన్న చర్చ ఏ కారణంగా సామాన్య సామాజిక జీవితంలోనికి వచ్చినా, అది పురోగతికి గుణాత్మకంగా దోహదం చేయగలదు. ఆచర్చ ముందుకు తెచ్చిన విలువలు, ఆలోచనలు సామాజిక చైతన్యంలోను ఆచరణలోను భాగం అవుతాయి. సమాజంలో మనుషుల ఆలోచనారీతినీ, రాజకీయ ఆచరణను మారుస్తాయి. అది లేవనెత్తిన సమస్యలను పరిష్కరించే కర్తవ్యాన్ని సమాజం ముందు పెడతాయి. సమాధానం చెప్పే బాధ్యతను అందరి ఎదుట నిలబెడతాయి. అయితే ఈ మార్పు సత్ఫలితాన్ని ఇవ్వాలంటే పురోగామి శక్తులు అందుకు అనుగుణమైన ఆచరణను రూపొందించుకోవలసి ఉంటుంది.

10 సంవత్సరాలుగా పౌరహక్కుల సంస్థలు, వివిధ ప్రజా ఉద్యమాలు 'టాడా'కు వ్యతిరేకంగా చేస్తున్న ఆందోళన ఈరోజు ఆ ఉద్యమాలతో నిమిత్తం లేని కొన్ని ఇతర కారణాలవల్ల సాధారణ రాజకీయ చర్చలో భాగం అయింది. అరణ్యరోదనగా కనిపించిన జనరోదన ఇప్పుడు జనరోదనగానే గుర్తింపు పొందింది. సినిమాస్టార్ సంజయ్‌దత్ 'గ్లామర్' దీనికొక కారణం కాగా గుజరాత్ మహా రాష్ట్రలలో ముస్లింలవోట్లు పోతాయన్న కాంగ్రెస్ నేతల భయం మరొక కారణం. భారత దేశంలో మైనారిటీ అయిన ముస్లింలను అణచి వేస్తున్నారన్న ఆరోపణ అంతర్జాతీయంగా ప్రచారమయితే దేశ ప్రతిష్ఠకు, పరపతికి నష్టకరం అన్న భయం ఇంకొక కారణం. అందువల్ల 'టాడా' ను రద్దు చేయాలన్న డిమాండ్ ఈరోజు ప్రజా ఉద్యమాలతో మైనారిటీల సంక్షేమంతో సంబంధంలేని కొత్తగొంతులనుండి విన పడుతూ ఉంది. 'టాడా'ను రద్దు చేస్తేనే మంచిదని గతంలో ఎన్నడూ ఆ అభిప్రాయాన్ని దరికి రానీయని పత్రికా సంపాదకులూ అంటున్నారు. రద్దుచేసే ఆలోచనలో వున్నామని దేశప్రధాని బొంకుతున్నాడు. ఇందులో ఇతర సామాజిక, రాజకీయ కారణాల ప్రభావమే ఎక్కువ ఉన్నప్పటికీ ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల మీద ఇప్పుడొక కొత్త కర్తవ్యం వచ్చి పడింది. 'టాడా' రద్దయినా కాకున్నా దాని మీద జరిగే చర్చ రాజకీయ అవకాశవాదానికి ఒత్తిడులకూ ప్రతిష్ఠకూ సంబంధించిన విషయంగా ముగియకుండా ప్రజాస్వామ్య సూత్రాలకు సంబంధించిన చర్చగా సాగేటట్టు చూడాలి. లేకపోతే ఈ రోజు రద్దయినా రేపో ఎల్లుండో టాడా పునస్సాక్షాత్కరించగలదు. ఈపేరుతో ఈ రూపంలో కాకున్నా ఇదే స్వభావం గల చట్టం రాగలదు. 'టాడా' రద్దు కాకపోయినట్లయితే ఈ చర్చ నిష్ఫలంగా ముగియకుండా సామాజిక చైతన్యాన్ని పెంచిన ఫలితాన్ని ఇవ్వాలి. నేరస్మృతికి సంబంధించిన ప్రమాణాలను పటిష్టం చేయగలగాలి.

ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాలలో విభిన్న దృక్పథాలు ఉంటాయి. పౌరహక్కుల దృక్పథంతో చూసినప్పుడు 'టాడా'లో రెండు అభ్యంతరకర అంశాలు కనిపిస్తాయి. మొదటిది, సహజన్యాయ సూత్రాలకు 'టాడా' పూర్తిగా తిలోదకాలివ్వడం. నేరవిచారణ వ్యవస్థకు సంబంధించి మానవజాతి అనేక శతాబ్దాల సంఘర్షణ ఫలితంగా రూపొందించుకున్న నియమాలు ఇవి. రెండవది, ప్రజల రాజకీయ స్వేచ్ఛను అరి కట్టడం. రాజకీయ చర్చకూ వివాదానికీ వదిలివేయ వలసిన విషయాలను 'టాడా' నేరస్మృతిలోకి లాగి శిక్షలు నిర్దేశిస్తుంది. ఈ రెండింటినీ కేవలం నిర్బంధానికి సంబంధించిన విషయాలుగా కాక మానవనాగరికతా విధ్వంసంగా అర్థం చేసుకోగలిగినప్పుడే టాడాను ఏ పరిధిలో వ్యతిరేకించాలో అర్థం అవుతుంది. భూసారాన్ని ధ్వంసం చేస్తే తిరిగి పెంపొందించడం ఎంత కష్టమో నాగరికతా సారాన్ని నాశనం చేస్తే తిరిగి సాధించడం అంతకంటే కష్టం. నడుస్తున్న ఉద్యమాల మీద, మైనారిటీ ప్రజలమీద 'టాడా' అమలు చేస్తున్న అణచివేతను ఈ విస్తృత పరిధిలో భాగంగా పరిగణించినప్పుడే దానిపట్ల పరిపూర్ణమైన ప్రజాతంత్ర దృక్పథం ఏర్పడుతుంది.

రాజకీయ స్వేచ్ఛ

రాజకీయ స్వేచ్ఛ అన్ని ప్రజాస్వామ్య విలువలలోనికీ అతివిలువయినది. ఇక్కడ 'రాజకీయ' అన్నప్పుడు కేవలం రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన విశేషంగా అర్థం చేసుకోకుండా సామాజిక సంబంధాలలో మార్పును కాంక్షించే అన్ని రకాల ఆలోచనలకూ ఆచరణకూ వర్తింపజేసుకోవాలి. సంకీర్ణమయిన సంఘర్షణల రూపంలో చరిత్ర పురోగమనం జరుగుతుంది. ఇందులో రాజకీయ ఆమోద తిరస్కారాలు ఒకరు నిర్ణయించవలసినవి కావు. అధికారంలో ఉన్నవాళ్లు నిర్ణయించవలసినవి అసలే కావు. శాంతిభద్రతల దృష్ట్యా కొన్ని నియమాలనూ నిబంధనలనూ ఏ సమాజమైనా పెడుతుంది. అదికొంత మేరకు రాజకీయ ఆచరణకు కూడ ఆటంకం కావచ్చు. సామాజిక భద్రత అనేది పూర్తిగా వర్గ సమాజం కల్పించిన కృత్రిమ అవసరం కాదు. అణచివేతను పరిరక్షించే అంశం దానిలో ఒకటి ఉంది. అయితే సంఘ జీవితానికి కావలసిన నియమాలు దానిలోని రెండవ అంశం దీనికోసం అందరూ ఎంతో కొంత స్వేచ్ఛను కోల్పోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. అయితే ఆపేరుమీద రాజకీయ స్వేచ్ఛను మౌలికంగానే తిరస్కరించే అధికారం ఏ ప్రభుత్వానికీ ఉండ కూడదు. అటువంటి అధికారాన్ని ఏపేరుమీద ఆమోదించినా అది మానవజాతి పురోగమనానికి ఆటంకం అవుతుంది.

'విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపాలు' (సెక్షన్4), 'టెర్రరిస్టు చర్యలు' (సెక్షన్ 3) అనేవి 'టాడా'లోని రెండు ప్రధాన నేరాలు. ఒకదేశంలో నివసిస్తున్న ఒక జాతికి లేక ఒక ప్రాంతానికి చెందిన ప్రజలకు స్వయం నిర్ణయాధికారం ఉండాలనేది ఒక ప్రజాతంత్ర భావన. దానికి ఏ పరిస్థితిలో క్రియారూపం ఇవ్వాలి, ఏవిధంగా ఇవ్వాలి అనే విషయంలో సిద్ధాంత విభేదాలకూ రాజకీయ సంవాదానికి తావు

ఉంటుంది. కానీ 'టాడా' ఆలోచననే ఒక నేరంగా మారుస్తుంది. దాని వ్యక్తీకరణ, దానికోసం జరిగే అన్ని రకాల రాజకీయ కృషి, 'విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం' 'టాడా' అని పిలవబడ్డాయి. ఆ ఆలోచన పూర్తిగా శాంతియుతంగా వ్యక్తమయినా, దానికి క్రియారూపం ఇచ్చే రాజకీయాలు పూర్తిగా శాంతి యుతంగా ఉన్నా అది 'టాడా' సెక్షన్ 4 క్రింది నేరమే. దానికి గరిష్ఠ శిక్ష యావజ్జీవిత ఖైదు.

ఒక భూభాగానికి వేరుపడి పోయే స్వేచ్ఛ ఏదేశంలో ఇవ్వజాలదని చాలా మంది వాదిస్తారు. సోవియట్ రష్యా, చైనావంటి దేశాలు కూడ సిద్ధాంత రీత్యా ఏం మాట్లాడినా ఆచరణలో ఆ స్వేచ్ఛ ఇవ్వలేదని కూడ వాదిస్తారు. ఇది సత్యమే. కానీ ఉబుసుపోకకు వేరుపడిపోవాలని ఎవరయినా ఎందుకు కోరుకుంటారు? 'వేర్పాటువాదం' అనే దానికి చాలా బలమయిన కారణం ఉండాలి. లేకపోతే అది కొద్దిమంది ఆలోచనలలో ఉండవచ్చును కానీ ఒక రాజకీయ శక్తి కాజాలదు. బలమయిన కారణం ఉన్నపుడు దానిని ప్రజా స్వామికంగా ఎదుర్కొని సమాధానం చెప్పి, వేరయి పోదలుచుకున్న వాళ్లను ఆ కోరిక వదులు కొమ్మని ఒప్పించగలగాలి. అది సాధ్యం కానపుడు వేర్పాటు తప్ప గత్యంతరం ఉండదు. ఆ దృక్పథాన్ని అమలు చేయటం సులభం కాకపోవచ్చు. సమస్యలపట్ల ప్రజాస్వామిక దృక్పథాలన్నీ పరిష్కారాలను సూచించడం ఎంత సులభమో వాటిని ఆచరించడం అంత కష్టం. అంతటి జటిలమైన సమస్యలు ఉత్పన్నమే కాని సామాజిక వ్యవస్థ సిద్ధిస్తుందనేది ఒక కోరిక మాత్రమే అటువంటి కోరికలను ప్రమాణంగా పెట్టుకొని ప్రజాస్వామ్య పరిష్కారాల అమలులోని ఇబ్బందులను తృణీ కరించడంలో అర్థంలేదు. కానీ ప్రజాతంత్ర పరిష్కారానికి ప్రత్యామ్నాయం ఏముంది? బల వంతంగా ఆ ప్రజలను దేశంలోనే ఉంచడం కోసం సైనిక చర్య లకు పాల్పడడమే కదా? కాశ్మీర్‌లో ఈనాడు సాగుతున్నది అదే కదా? ఒక నాగరిక సమాజం ఈ పరిష్కారాన్ని ఆమో దించగలదా?

అదట్లాగుంచి, వేర్పాటుభావాల వ్యక్తీ కరణనే ఒక నేరంగా పరిగణించడం క్షమించరాని అన్యా యం. 'టాడా' సెక్షన్ 4 లోని విచ్ఛిన్నకర కలాపాల నిర్వచనం ఈపనే చేస్తుంది. పైగా ఆ నేరాన్ని రు జువు చేయడానికి అత్యంత అప్రజా స్వామికమైన పద్ధతిని నిర్దేశిస్తుంది. ఆ నేరానికి శిక్షకూడ స్వల్పం కాదు. 5 సంవత్సరాల ఖైదునుండి యావజ్జీవ కారా గారవాసం దీనికి శిక్ష. కాశ్మీరీలకు, నాగాలకు, మిజోలకు స్వయంనిర్ణయాధికారం ఇచ్చితీరాలన్నా, ఇస్తే మంచిదన్నా, వాళ్లు కోరుకోవడం సమంజసమేనన్నా, లేకపోతే కొంతకాలానికి ఆ ప్రజలు వేరువడిపోవడం తథ్యమని అన్నా 5 సంవత్సరాలనుండి జీవిత ఖైదుదాకా శిక్ష వేస్తుంది టాడా. దేశంలోని ఒక భాగం వేరుపడిపోయే స్వేచ్ఛను గురించి ఎవరేమనుకున్నా, ఆ భావనను దగ్గరకు రానివ్వడం సహితం ఇంతపెద్దనేరం అనే చట్టాన్ని ఎవరూ ఆమోదించడానికి వీలులేదు.

సెక్షన్ 4 లోని 'విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపాల' నిర్వచనం ప్రత్యక్షంగానే రాజకీయ భావాలను నేరాలుగా నిర్దేశించే యత్నంకాగా, సెక్షన్ 3 లోని 'టెర్రరిస్టు చర్య' ల నిర్వచనం పైకి హింసాత్మక చర్యలకు సంబంధించినదిగా కనిపించినా అది కూడ రాజకీయ స్వేచ్ఛపైన దాడే. దీని అర్థం విచ్చలవిడి హింసాకాండకు పాల్పడే స్వేచ్ఛ రాజకీయ స్వేచ్ఛ అని కాదు.

'టాడా' లో 'టెర్రరిస్టు చర్య' అంటే ఏమిటి? హత్య, పేల్చివేత, దహనకాండ మొదలయిన హింసాత్మక చర్యలు మనకు పరిచయమే. వాటిని భారత శిక్షాస్మృతి తదితర నేరచట్టాలు నిర్వచించాయి. వాటికి శిక్షలు నిర్దేశించాయి. 'టెర్రరిస్టు చర్య' వీటికంటే ఏ విధంగా భిన్నమయింది? ఒకరినో ఇద్దరినో కాక ఒకేసారి 20 మందిని చంపే హత్యను 'టాడా' టెర్రరిస్టు చర్య అంటుందా? ఒకటో రెండో బాంబులు పేల్చడం కాక ఒక వీధి మొత్తం పేలిపోయేటట్టు బాంబులు పేలిస్తే దానిని 'టాడా' టెర్రరిస్టు చర్య అంటుందా? సాధారణ హింసాత్మకనేరాలు ప్రయో గాత్మకంగా అధికరాశిలో జరగడమేనా టెర్రరిస్టు చర్య అంటే? చాలామంది బహుశా అదే అనుకుంటు వుండవచ్చు. ఢిల్లీలో సిటీ బస్సులలో బాంబులు పెట్టి ప్రయాణీకులను చంపిన ఘటనలు, జలంధర్‌లో బజారులో స్టెన్‌గన్‌తో కాల్పులు జరిపి అక్కడ గుమిగూడిన ప్రజలను చంపిన సంఘనటలు, శ్రీనగర్‌లో పెద్ద పెద్ద డైనమైట్లతో బిల్డింగులు మొత్తం కూల్చేసిన సంఘటనలు అందరికీ తెలిసినవే కాబట్టి ఇంత పెద్దఎత్తున జరిగే హింసాకాండను 'టాడా' టెర్రరిస్టు చర్యగా నిర్వచించింది అనుకుంటారేమో! అందువల్లనే 'టాడా'ను వ్యతిరేకించడం అంటే అమాయకుల ప్రాణాలకు హాని కలిగించే విచ్చ లవిడి హింసాకాండను సమర్థించడం అని కూడ చాలామంది అనుకుంటారేమో.

కానీ అది నిజం కాదు. ఒక హింసాత్మక చర్య 'టెర్రరిస్టు చర్య' కావడానికి రాశిలోని తేడా కారణం కాదు. దాని లక్ష్యంలోని తేడాను బట్టి దానిని 'టాడా' టెర్రరిస్టు చర్యగా నిర్వచిస్తుంది. హత్యచేసింది ఒకరినే కావచ్చు. పేల్చింది ఒక చిన్న నాటుబాంబునే కావచ్చు. ఈ చర్యలు భారత శిక్షాస్మృతికీ పేలుడు పదార్థాల చట్టానికీ సుపరిచితమైనవే కావచ్చు. కానీ ఈ చర్యలు చేపట్టడంలోని లక్ష్యాన్ని బట్టి అవి టెర్రరిస్టు చర్యలుగా 'టాడా'లో వర్గీకరించబడ్డాయి. ప్రభుత్వాన్ని లొంగదీసుకునే లక్ష్యంతో ఆ చర్యలకు పాల్పడినట్టయితే అవి టెర్రరిస్టు చర్యలయితే అవి టెర్రరిస్టు చర్య లవుతాయి. సమాజంలో ఒక వర్గాన్ని భయ పెట్టడంకోసం పాల్పడిన చర్యలయితే అవి టెర్రరిస్టు చర్యలవుతాయి. సమాజంలో రెండు వర్గాల మధ్య సామరస్యాన్ని భగ్నం చేయడం కోసం పాల్పడిన చర్యలయితే టెర్రరిస్టు చర్య లవుతాయి. ఈరకమైన లక్ష్యాలతో హింసకు పాల్పడడాన్ని గురించి ఎవరేమనుకున్నా, ఈ లక్ష్యాల రాజకీయ స్వభావాన్ని గుర్తించకుండ ఉండలేము.

దొంగతనాలకోసం, వ్యక్తిగత కక్షలవల్ల, కిరాయి డబ్బులకోసం హింసాత్మక చర్యలకు పాల్పడితే పోనీలే పాపం అని కొన్ని హక్కులు కల్పించి నేరస్మృతి రాస్తే, రాజకీయ తిరుగు బాట్ల లోకి సాంఘిక ఉద్యమాలలోకీ హింసను తీసు కొస్తున్నారు కాబట్టి హక్కులకు తావులేని కొత్తనేరస్మృతిలో ఈ రకమైన హింసను పునర్ని ర్మించి హక్కులన్నీ తీసేసి శిక్షించాలని మన పాలకులు నిర్ణయించుకున్నారు. దీని ఫలితమే 'టాడా'.

ఈ హింసకు గురయ్యే వాళ్లకు హక్కులు లేవా అని అడగవచ్చు. చాలా మంది అదే ప్రశ్న అడుగుతారు. ఈ హింసకు గురయ్యేవారందరూ అన్యాయాలు చేసిన వారే అయితే ఈ ప్రశ్నకు సులభంగానే జవాబు చెప్పవచ్చు. కానీ సమాజంలో న్యాయంకోసం జరిగే పోరాటాలు చేపట్టే చర్యలన్నీ న్యాయమైనవేనని చెప్పలేము. ఆ చర్యలకు గురయ్యే వాళ్లందరూ దుర్మార్గులేనని కూడ చెప్పలేము. కానీ దానికి కారణాన్నీ సమాధానాన్నీ వెతకవలసింది సమాజంలో. నిర్బంధ చట్టాలలో సమాధానాన్ని వెతికితే సమస్యకు మూలమయిన

సంక్షోభం పరిష్కారం కాకపోగా సమాజములో ప్రమాదమయిన ప్రజాతంత్ర విలువలు ధ్వంసం అవుతాయి. ఒకరి హక్కులకు మరొకరి హక్కులను పోటీకి పెట్టి నిర్బంధానికి స్వాగతం పలికే ఏ వైఖరయినా సాధించేది ఈ రెండు విధాల తిరోగమనాన్నే.

ఎటువంటి చర్యలు 'టాడా' సెక్షన్ 3 క్రింద టెర్రరిస్టు చర్యలవుతాయో చూద్దాం.

ప్రభుత్వాన్ని భయపెట్టి దాని ఎక్సైజ్ విధానాన్ని మార్చడం కోసం నక్సలైట్లు ఒక సారాయి దుకాణాన్ని పేల్చేస్తారు లేదా తగల బెడతారు. మనుషులెవ్వరూ ఈ చర్యలో చని పోక పోయినా ఇది టెర్రరిస్టు చర్యే. ప్రభుత్వాన్ని బెదిరించి లొంగ దీసుకునే లక్ష్యం లేకుండా కేవలం ఒక దుకాణం దారు ఆస్తిమీద ఇంకొక దుకాణందారు వ్యాపారవైరంతో దాడిచేసి అదే రకమైన నష్టం కలిగిస్తే అప్పుడది టెర్రరిస్టు చర్యకాదు. కేవలం పేలుడు పదార్థాల చట్టం కింద భారత శిక్షాస్మృతి కింద నేరం అవుతుంది.

అటవీశాఖ అధికార్లను నక్సలైట్లు తుపాకీ చూపించి బెదిరించి తరిమేసి ఆదివాసీలను రిజర్వ్‌ఫారెస్టు దున్నుకొమ్మని ప్రోత్సహిస్తారు. ఎవ్వరి ప్రాణానికీ ఆస్తికీ హాని జరగకున్నా ఇక్కడ ఆది వాసీలు, నక్సలైట్లూ అందరూ టెర్రరిస్టు చర్యకు పాల్పడినట్లే. అదే ఒక ధనిక భూస్వామి అటవీ శాఖ సిబ్బందిని భయపెట్టి లొంగదీసుకునే బదులు లంచం ఇచ్చి లొంగదీసుకొని అటవీ భూమిని అక్రమించుకుంటే, ఆచర్యమీద ఒకవేళ కేసు పెట్టినా అది 'టాడా' కేసే కాదు. భారత శిక్షాస్మృతి కింద మాత్రమే కేసు అవుతుంది.

సాయుధ నక్సలైట్లు ఒక భూస్వామినో సారా కాంట్రాక్టరునో పోలీస్ ఇన్‌ఫార్మర్‌ను తుపాకితో కాల్చి చంపుతారు. ఇది చట్టానికి సుపరిచితమైన హత్యానేరమే అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వాన్ని సాయుధంగా కూలదోసే లక్ష్యంలో భాగంగా జరిగిన చర్య కాబట్టి టెర్రరిస్టు చర్య అవుతుంది.

'ప్రభుత్వాన్ని లొంగదీసుకోవడం' అనే లక్ష్యానికి సంబంధించిన ఈ ఉదాహరణలు ఊహాత్మకంగా ఇస్తున్నవి కావు. మన రాష్ట్రంలో ఇటువంటి కేసులు వందల సంఖ్యలో ఉన్నాయి. ఇతర రాష్ట్రాలనుండి కూడ ఉదాహరణలు ఇవ్వ వచ్చును.

'సమాజాన్ని భీతిల్ల జేయడం' లేక 'సమాజంలో ఒక వర్గాన్ని భయభ్రాంతులు చేయటం' అనే లక్ష్యం స్వభావరీత్యానే అభ్యంతరకరమయినదిగా అనిపించవచ్చును. దానిని ఒక, రాజకీయ లక్ష్యంగా గుర్తించడానికి చాలా మంది ఇష్టపడకపోవచ్చు. కానీ కొన్ని ఉదాహరణలు తీసుకొని చూస్తే ఈ లక్ష్యం కూడ (ఎవరు హర్షించినా హర్షించకున్నా) సామాజిక సంఘర్షణకు అంతర్గతమైన ఒక రాజకీయ లక్ష్యం అని అర్థం అవుతుంది.

బాబ్రీమసీదు కూల్చి వేతను ప్రభుత్వం ఆపలేకపోయింది. (ఆపాలనుకోలేదని నమ్మడానికి కూడ ఆధారాలు వున్నాయి. ఆ తరువాత బొంబాయి నగరం వంటి కొన్ని చోట్ల హిందూ మతసంస్థల చే తిలో జరిగిన ముస్లింల ఊచకోతను కూడ ప్రభుత్వం ఆపలేకపోయింది. ఈ నేపథ్యంలో దేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో పెద్ద ఎత్తున పేలుళ్లు జరిగాయి. బొం బాయిలో స్టాక్ ఎక్స్‌చేంజ్ బిల్డింగ్‌ను, మద్రాసులో ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యాలయాన్ని పేల్చివేయడం జరిగింది. కొన్ని ముస్లిం సంస్థలు లేక కొందరు ముస్లిం వ్యక్తులు ఈ పేలుళ్లకు బాధ్యులని పోలీసులు భావించారు. అది సహేతుకంగానే కనిపిస్తుంది. ఆ పేలుళ్లలో నిజానికి ప్రాణనష్టం ఎక్కువగా జరగకున్నప్పటికీ వీటిమీద 'టాడా' కేసు పెట్టారు. ఎందుకంటే ఈ పేలు ళ్లకు పోలీసులు ఆపాదించిన లక్ష్యం అటువంటిది. 'ముస్లింలను ముట్టుకుంటే దేశాన్ని పేల్చివేస్తాం జాగ్రత్త' అని సమాజాన్ని భీతిల్ల జేయటం కోసం 'ముస్లింలను మట్టుజేయడం కోసం ఈ పని చేసారని పోలీసులు వ్యాఖ్యానించి 'టాడా' కేసు పెట్టారు. 'సమాజాన్ని భీతిల్లజేయడంకోసం' అని కాకుండ ఆర్ఎస్ఎస్, శివసేనవంటి సంస్థలను బెదరగొట్టడంకోసం ఈ చర్యను చేపట్టడం జరిగిందని వ్యాఖ్యానించదలుచుకుంటే, అప్పుడు 'టాడా' వర్తించదు. ఏ విధంగా వ్యాఖానించుకున్నా ఈ పేలుళ్లు దేశంలో మైనారిటీ మతస్తులయిన ముస్లింలపైన దాడులు చేసే వాళ్లను బెదిరించి ఆత్మరక్షణ సాధించుకోవడం కోసం ఉద్దేశించిన రాజకీయ చర్యలనేది స్పష్టం. విచ్చలవిడిగా పేలుళ్లకు పాల్పడే కన్న అన్యమార్గం వెతుక్కోవడం ఉచితంగా ఉండేదని భావించేవాళ్లు సహితం ఈ లక్ష్యానికి ఉండే రాజకీయ స్వభావాన్ని కాదనలేరు.

దళితులపైన దేశవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న భౌతిక దాడుల నేపథ్యంలో, ప్రతిఘటించడానికి దళితులు సాయుధులు కావాలని దళితవాదులు కొందరు వాదిస్తున్నారు. ఈప్రతిపాదన అమలయితే అందులో భాగంగా దళితులు పాల్పడే ప్రతీసాయుధ చర్యా 'టాడా' దృష్టిలో టెర్రరిస్టు చర్యే అవుతుంది. ఎందుకంటే దాని లక్ష్యం సమాజంలో ఒక వర్గంలో (అంటే అగ్రకులాలలో) భయోత్పాతం కల్గించడమే కాబట్టి.

ఇది ఇరువర్గాలకూ వర్తిస్తుంది కదా అనవచ్చు. హిందువులు ముస్లింలపైన దాడిచేసి భయోత్పాతం సృష్టించినా అగ్రకులాలవారు దళి తులను భయభ్రాంతులు చేయటానికి సాయుధ దాడులకు కానీ దహనకాండకు కానీ పాల్పడినా అదికూడ 'టాడా' క్రింద టెర్రరిస్టు చర్యే అవు తుందికదా అనవచ్చు. చట్టం ప్రకారమయితే అవుతుంది. కానీ ఆచర్యలను పోలీసులు ఆ విధం గాక భిన్నంగా వ్యాఖ్యానించవచ్చు. 'టాడా' క్రిందికి రాకుండ వ్యాఖ్యానించవచ్చు. తరచుగా అదే జరుగుతూ వుంది కూడ. ఉదాహరణకు బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేతలో కూడ బాంబుల వంటి పే లుడు పదార్థాలను ఉపయోగించడం జరిగింది. ఆచర్య ముస్లింలను భయభ్రాంతులు చేయడానికి ఉద్దేశించబడిందని అర్థం చేసుకునేట్టయితే అది 'టాడా' కిందికి వస్తుంది. కానీ ఉత్తరప్రదేశ్ అధికార యంత్రాంగం దాని లక్ష్యాన్ని కేవలం వాస్తు సంబంధమయిన విషయంగానే వ్యాఖ్యానించి 'టాడా' వర్తించకుండ చేసింది. అదే విధంగా దళి తులపైన అగ్రకులాలు ఆధునిక మారణాయుధాలతో దాడిచేసిన సంఘటనలను 'దళితులను భయ భ్రాంతులు చేయడానికి' ఉద్దేశించిన దాడులుగా కాక కొందరు వ్యక్తులపైన జరిగినదాడిగానో లేక ఇరువర్గాల మధ్య ఘర్షణను చిత్రీకరించి పోలీసులు 'టాడా' నుండి తప్పి స్తున్నారు. కాకపోయినా, సమాజంలో వ్యవస్థీకృత ఆధిపత్యాన్ని చలాయించే వాళ్ల ప్రయోజనాలు పెద్దగా ప్రత్యక్ష హింసాదౌర్జన్యాలకు పాల్పడవలసిన అవసరం లేకుండానే అనేక ప్రశాంతమయిన రూపాలలో అమలవుతుంటాయి. ప్రత్యక్షహింసకు పాల్పడే స్థితి ఆధిపత్యాన్ని ప్రతిఘటించే వాళ్లకే ఎక్కువగా ఎదురవుతుంది.

పోనీ టాడాను ఈ విషయంలో నిష్ప క్షపాతంగానే అమలు చేస్తారనుకుందాం. సాంఘిక సంఘర్షణలలో జరిగే సాయుధ చర్యలన్నిటిమీదా నిష్పక్షపాతంగా (హిందువుల మీద, ముస్లిం లమీద, అగ్రకులాలమీద, దళితులమీద) టాడాను నేరం

నిర్వచనాన్ని ముడిపెట్టే 'టాడా' స్వభావం ప్రయోజనమనుకుందాం. అప్పుడు సాంఘిక రాజకీయ లక్ష్యాలతో ఆమోదనీయమయి పోతుందా? ఇక్కడే 'టాడా'ను కేవలం అణచివేత సాధనంగా కాక, ప్రజాతంత్ర నాగరికతకు విధ్వంసకరమైన విషయంగా అర్థం చేసుకోవలసిన ఆవశ్యకతను గుర్తించడం అవసరం. సాంఘిక సంఘర్షణలను నిర్బంధచట్టాల పరిధిలోకి తీసుకొస్తే ఆ చట్టాలను ఎంత నిష్పక్షపాతంగా అమలు చేసినా ఆ సంఘర్షణలను అణచిపెట్టి యథాస్థితిని కొనసాగించడం మాత్రమే జరుగుతుందనేది ఒక దుష్ఫలితం కాగా, ఆక్రమంలో నేరవిచారణ వ్యవస్థకు, న్యాయ వ్యవస్థకు సంబంధించిన ప్రజాతంత్ర ప్రమాణాలు ధ్వంసమయి అప్రజాస్వామిక పద్ధతులు ఆమోదనీయం కావడం, సమాజానికి అలవాటైపోవడం మరొక దుష్ఫలితం. ఈ నాగరికతా విలువల విధ్వంసాన్ని తేలికగా తీసుకోకూడదు. ఒక అప్రజాస్వామిక సమాజానికి అలవాటయిపోయి అందులో తప్పేమీ లేదనుకునే స్థితి వస్తే దాన్ని తొలగించడం కష్టం.

'టాడా' చట్టంలోని సెక్షన్ 4 స్వయం నిర్ణయ ఆకాంక్షనే విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం అనే నేరంగా నిర్వచించిందని చెప్పాము. అదే సెక్షన్ 4 మరొక చర్యను కూడ విచ్ఛిన్నకర కార్యకలాపం అంటుంది. అదేమిటంటే రాజ్యాంగాన్ని అమలుచేసే బాధ్యతగల (ఒక వ్యక్తి లేక ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి) మరణాన్ని కాంక్షించడం, కోరుకోవడం ఆ వ్యక్తి చనిపోతారని ప్రకటించటం, లేక ఆవ్యక్తిని చంపమని ప్రేరేపించడం దీనికి కూడ కనీస శిక్ష 5 సంవత్సరాల ఖైదు, గరిష్ఠ శిక్ష జీవితఖైదు. ఎవరికయినా చంపమని ప్రేరేపించడం భారత శిక్షాస్మృతి కింద ఎట్లాగూ నేరమే. ఆ వ్యక్తి 'రాజ్యాంగాన్ని అమలు చేసే బాధ్యత గలవార' యితే అదనంగా ఏమొచ్చింది? హత్యకు ప్రేరేపించడం కాక, కేవలం ఒకరి మరణాన్ని బహిరంగంగా కాంక్షించడం నేరం ఎట్లా అవుతుంది? సందర్భాన్ని బట్టి దానిని సంస్కారహీనమయిన కోరిక అనుకోవచ్చు, లేకపోతే కడుపుకాలిన వారి ఆవేదనగా అర్థం చేసుకోవచ్చు. అంతేగానీ అదినేరం ఎట్లా అవుతుంది? ఇక్కడ శాసనకర్తల రాజకీయ లక్ష్యం చాలా స్పష్టమవుతుంది. రాజ్యాంగ యంత్రాంగానికి వ్యతిరేకంగా మిలిటెంట్‌గా పోరాటం చేసే వాళ్లు తరచుగా తమ ఉపన్యాసాలలో, రచనలలో, నినాదాలలో ఇటువంటి అభిప్రాయాలు వ్యక్తం చేస్తుంటారు. ఈ రాజకీయ భావప్రకటనకు యావజ్జీవ కారాగార శిక్ష విధించాలంటుంది 'టాడా'.

'టాడా' ఎందుకు అవసరం అయింది?

ఇటువంటి చట్టం దేశంలో ఎందుకు 'అవసరం' అయిందో ఇప్పుడు సులభంగానే గుర్తించవచ్చు. దేశంలో టెర్రరిజం పెరగడం వల్ల 'టాడా' అవసరం కాలేదు. విచ్చలవిడి హింసాకాండ ద్వారా సామాన్య ప్రజలను మూకుమ్మడిగా హింసకు, భయోత్పాతానికి గురిచేసే చర్యలను 'టెర్రరిజం' అన దలుచుకుంటే ఈ మధ్య కాలంలో దేశంలో అది పెరిగిన మాట వాస్తవమే. ఒకరిని చూసి ఒకరు నేర్చుకుంటూ దేశంలోని వివిధ సాయుధ బృందాలు ఇటువంటి చర్యలకు కొన్ని సంవత్సరాలుగా పాల్పడుతున్నాయి. ఈ పరిణామం ప్రజాస్వామిక వాదులకు సహజంగానే ఆందోళన కలిగిస్తుంది. అనేక సందర్భాలలో ఇటువంటి చర్యలను పౌరహక్కుల సంఘాలు ఖండించాయి. అయితే దీనివల్లనే 'టాడా' అవసరం అయివుంటే ఆచట్టంలోని నేరాల నిర్వచనం ఈ చర్యలకు అనుగుణంగా ఉండేది. ఒకవేళ అట్లాగున్నా ఆ నేరాలను విచారించే పద్ధతి అప్రజాస్వామికంగా ఉంటే దానిని వ్యతిరేకించవలసిందే. ఒక నేరం ఎంత హేయమయినదయినా దానిని విచారించే పద్ధతి అన్యాయంగా ఉండడానికి వీలు లేదు. అది ఆ నేరాన్ని నిరోధించలేకపోగా న్యాయవ్యవస్థ ప్రమాణాలను నాశనం చేస్తుంది. అయితే, 'టాడా' లోని నేరాల నిర్వచనానికీ ఈ విచ్చలవిడి హింసాకాండకూ సామ్యం లేదని చూసాము.

'టాడా' ను ప్రవేశపెట్టడానికి గల అసలు కారణాన్ని ఆ చట్టం నుండే గ్రహించవచ్చును. భారతదేశంలోని సామాజిక ఆర్థిక వ్యవస్థ ప్రజలలోని అనేక వర్గాలకు సంతృప్తి నివ్వడంలో విఫలం అవుతూ ఉంది. తమకు న్యాయం జరగడం లేదనీ జరుగుతుందన్న నమ్మకం లేదనీ ఒకరి తరువాత ఒకరు అసంతృప్తి చెందుతున్నారు. పెరుగుతున్న ఆకాంక్షలకు తగినట్టు వ్యవస్థలో మార్పులు రాకపోవడం దీనికి ఒక కారణం కాగా, దేశపాలకులు ఎప్పటికయినా ఆ మార్పును సాధిస్తారన్న విశ్వాసం కుప్పకూలిపోవడం మరొక కారణం. భవిష్యత్తుదాకా పోనక్కరలేదు. ఇప్పటి పరిస్థితులలో పాలనా యంత్రాంగం తమకు రక్షణ కల్పిస్తుందన్న విశ్వాసాన్ని సహితం అణచివేతకూ, వివక్షతకూ గురవుతున్న ప్రజలు చాలావరకు కోల్పోయారు. దానివల్ల ఎవరికి వారు ఆత్మరక్షణ కోసమో, లేక తమహక్కుల సాధనకోసమో ప్రత్యక్ష చర్యలకు పాల్పడుతున్నారు. సాయుధ పోరాటాన్ని నమ్మే సిద్ధాంతాలను ఆశ్రయిస్తున్నారు. ఈ పరిణామాన్ని అందరూ హర్షించినా హర్షించకున్నా దానికి ప్రజల అసంతృప్తిలో మూలం ఉందని గుర్తించడం అవసరం. కానీ ప్రజల విశ్వాసాన్ని తిరిగిపొందే సామర్థ్యం లేని పాలకులు ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కోవడానికి అన్య మార్గం అన్వేషించలేక ఒకవైపు 'ఎన్‌కౌంటర్లు', చిత్రహింసలవంటి చట్ట విరుద్ధమైన అణచివేతకు పాల్పడుతున్నారు. ఇంకొకవైపు ఒక నాగరిక చట్టంగా గుర్తించడానికి వీలులేని 'టాడా'లాంటి చట్టాన్ని తయారు చేసారు. అందుచేతనే ప్రజాస్వామిక వాదులు 'టాడా' రద్దునే కోరుతున్నారు తప్ప దాని దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టాలని కోరి ఊరుకోవడం లేదు. 'టాడా'ను తయారు చేయడమే శాసనాధికార దుర్వినియోగం. పార్లమెంటుకు ఉండే శాసనాధికారం రాజ్యాంగ ప్రాథమిక హక్కులకూ, ప్రజాస్వామ్య విలువలకూ లోబడి ఉన్న శాసనాలు తయారుచేసే అధికారమే తప్ప ఏలినవారికి బుద్ధిపుట్టినట్టు చట్టాలు తయారుచేసే అధికారం కాదు. పార్లమెంటులో కూర్చున్న అన్ని పార్టీలకూ ఆ విషయంలో ఏకీభావం ఉన్నంత మాత్రాన రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టాలు తయారు చేయడం. శాసనాధికార దుర్వినియోగం కాకుండ పోదు. ఆ దుర్వినియోగం నుండి పుట్టిన శాసనాన్ని దానిని పూర్తిగా రద్దు చేయడం ఒక్కటే హేతుబద్ధమయిన చర్య.

సాంఘిక రాజకీయ లక్ష్యాలతో సాయుధ చర్యలకు పాల్పడడం అనే కొత్త పరిస్థితి దేశపాలకులకు ఎదురయింది. ఆ పరిస్థితికి తగినట్టే 'టాడా'లోని నేరనిర్వచనాలు ఉన్నాయి. ఈ రాజకీయ నేరాలలో ముద్దాయిలయిన వారికి హక్కులూ లేకుండ చేస్తే వారి పీడ త్వరగా విరగడ అవుతుందనేది శాసనకర్తల ఉద్దేశ్యం. దాని ఫలితమే 'టాడా' లోని రెండవ అభ్యంతరకర అంశం. 'టాడా'లో నేరవిచారణ పద్ధతిని కనీస ప్రజాస్వామ్య హక్కులకు తావులేకుండ రూపొందించారు.

సహజన్యాయ సూత్రాలు

నేరవిచారణలో సహజన్యాయ సూత్రాలు అనేవి అత్యున్నతమైన ఒక ప్రజాతంత్ర విలువ. దానిని విశ్వసించడం ఒక అలవాటుగా మారిన దశను మనదేశ రాజకీయ సంస్కృతి ఇంకా అందుకోలేదు. ప్రజలు, న్యాయమూర్తులు, న్యాయ

వాదులు, ఎవ్వరూ ఆ దశకు ఇంకా పూర్తిగా ఎదగలేదు. ఈ స్థితిలో సహజన్యాయసూత్రాలకు తావులేని టాడా వంటి చట్టం ముందుకొచ్చి టెర్రరిజం పేరిట, దేశభద్రత పేరిట, పెరిగిపోతున్న హింసాకాండ ఆమోదం పొంది స్థిరపడితే ఇప్పుడిప్పుడే సంఘర్షణ పడుతూ ఎదుగుతున్న ప్రజాతంత్ర సంస్కృతిని చావుదెబ్బ కొట్టడమే అవుతుంది. అందుకే 'టాడా'ను కేవలం అణచివేతకు సంబంధించిన విషయంగా కాక ప్రజాతంత్ర నాగరికతకు సంబంధించిన ఒక అవాంఛనీయమైన విషయంగా కూడ చూడాలన్నాము.

'టాడా' కేసులో అరెస్టు చేసిన ముద్దాయి చేత పోలీసులు బలవంతంగా ఒప్పుకోలు తీసుకొని కోర్టులో దానిని సాక్ష్యంగా ప్రవేశపెట్టవచ్చు. 'బలవంతంగా' అని చట్టం అనదు కానీ పోలీసు కస్టడీలో ఒప్పుకోలు ఇంకొక రకంగా ఉండజాలదు. ఎవ్వరిచేతా బలవంతంగా నేరం ఒప్పించడానికి వీలు లేదనే నాగరిక నేరవిచారణ సూత్రానికి ఇది పూర్తిగా విరుద్ధం. ఈ సూత్రం ఇప్పటికింకా వలస సమాజానికి పూర్తిగా ఒంటబట్టలేదు. 'నాలుగు తన్నకపోతే దొంగ వెధవ ఒప్పుకుంటాడా' అన్న లోక జ్ఞానమే ఇప్పటికీ రాజ్యమేలుతోంది. ఇప్పుడు 'టాడా' ద్వారా ఈ అనాగరికమైన ఆలోచన శాసనబద్ధం అయింది.

ఒప్పుకోలు తీసుకునే కార్యక్రమం అయిపోయిన తరువాత ముద్దాయిని పోలీసులు జ్యుడీషియల్ మెజిస్ట్రేట్ ఎదుటకాక తాసీల్దారువంటి ఎగ్జిక్యూటీవ్ ఎదుట హాజరుపెడితే ముద్దాయిని పోలీసులు హింసించినదీ లేనిదీ తెలుసుకునే బాధ్యత, హింసించినట్టు ముద్దాయి చెప్తే ఆ ఫిర్యాదు నమోదు చేసుకొని కేసుపెట్టే బాధ్యత, ఆ న్యాయమూర్తి మీద ఉంటాయి. ఎగ్జిక్యూటివ్ మెజిస్ట్రేట్ పోలీసులతో పాటు కార్యనిర్వాహక శాఖలో భాగమే కాబట్టి ఈ బాధ్యత, అధికారం వారికి ఉండవు. కార్యనిర్వాహక శాఖను, న్యాయ శాఖను వేరువేరుగా ఉంచాలనేది మరొక ప్రజాతంత్ర సూత్రం. అధికారం చెలాయించే వాడే న్యాయనిర్ణేత అయితే న్యాయనిర్ణయం సక్రమంగా జరగదన్న సహేతుకమయిన సందేహం నుండి ఈ సూత్రం పుట్టింది. ఇది మన సమాజానికింకా పూర్తిగా అలవడలేదు. ఆస్తి, న్యాయనిర్ణయ అధికారం, కర్రపెత్తనం అన్నీ ఊరిపెద్దల చేతిలో కలిసి ఉన్న సంస్కృతినుండి మనమింకా బయటపడలేదు. టాడాద మన నేర విచారణ సంస్కృతిని దానికి తగినట్టు వెనక్కి తీసుకుపోతుంది.

ఆ తరువాత ముద్దాయికి రెండునెలల రిమాండు ఇస్తారు. రిమాండు ప్రతీసారీ రెండు నెలలు పొడిగిస్తారు. ఒక సంవత్సరం దాకా ఇట్లా పొడిగిస్తూ ఉండవచ్చు. రిమాండు పొడిగించేటప్పుడు నేర పరిశోధన ఎంత దూరం సాగిందని చూడడం న్యాయస్థానం కర్తవ్యం కాబట్టి మామూలు నేరస్మృతిలో రిమాండు కాలం రెండువారాలు మాత్రమే ఉండడం, 90 రోజుల లోపల నేర పరిశోధన పూర్తికాకపోతే రిమాండు పొడిగించే అవకాశం లేకపోవడం, ముద్దాయి స్వేచ్ఛను నేరపరిశోధన పేరిట హరించకుండ చూడడానికి ఉపయోగపడతాయి. నేరం రుజువయ్యేవరకు ముద్దాయి నిర్దోషి కాబట్టి ముద్దాయి స్వేచ్ఛపైన అహేతుకమయిన పరిమితులు పెట్టకూడదనే ప్రజాతంత్ర సూత్రానికి ఇది అనుగుణంగా ఉంటుంది. 'టాడా'లోని రిమాండు నియమాలు అందుకు విరుద్ధంగా, ముద్దాయి స్వేచ్ఛను వీలయినంతవరకు కాపాడాలనే లక్ష్యానికి బదులు నేరపరిశోధనకు వీలయినంత ఎక్కువ సదుపాయం కల్పించాలని ప్రయత్నిస్తాయి. నేరారోపణ చేసిన పోలీసులను నేరపరిశోధన విషయంలో తొందరపెట్టకూడదు. సావధానంగా చేసుకునే వెసలుబాటు కల్పించాలి. దానివల్ల ముద్దాయి స్వేచ్ఛకు కలిగే నష్టాన్ని లెక్కచేయనవసరం లేదు. నేరారోపణతోనే నేరం సగం రుజువయినట్టు అనే అప్రజాస్వామిక వైఖరికి ఇది అనుగుణమైన శాసనం.

బెయిలు విషయంలో 'టాడా' మరొక్క అడుగు వెనక్కిపోయి నేరారోపణతో నేరం పూర్తిగా రుజువయినట్టేనని భావిస్తుంది. బెయిలు మీద విడుదల కావడం 'టాడా' ముద్దాయికి చాలా కష్టం. మామూలు నేరస్మృతిలో ముద్దాయి నేరపరిశోధనకు ఆటంకం కలిగించరని నమ్మితే చాలు, బెయిలు ఇయ్యాలి. కానీ 'టాడా' కేసులో బెయిలు దొరకాలంటే కోర్టు ముద్దాయి నిర్దోషిత్వాన్ని నమ్మాలి. అంతేకాక, ము ద్దాయిని బెయిలు మీద విడిచిపెడితే ఇంకొక నేరం చేయడని కూడ నమ్మాలి. నేరం మీద ఉన్న కసిని ముద్దాయి మీదికి బదలాయించి నేరారోపణ రుజువు చేయడంకోసం ముద్దాయిని అన్ని రకాల హింసకు గురి చేయడంలో తప్పు లేదనుకునే అనాగరిక వైఖరి ఇక్కడ స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. నేరాలు తగ్గాలంటే అనుమానించిన వాళ్లందరినీ జైలులో పడేసి ఒక సంవత్సరం లోపల ఉంచాలి. అనే 'పోలీసు సంస్కృతి' నుండి ఈ శాసనం పుట్టింది.

'టాడా' కేసులో ముద్దాయికి తనమీదనున్న నేరారోపణకు సంబంధించిన సత్తాలు పత్రాలు అన్నీ ఇవ్వరు. సాక్షుల పేరు, చిరునామా ముద్దాయికి తెలియకుండ జాగ్రత్తపడడంకోసం ఈ రహస్యాన్ని పాటించటం జరుగుతుంది. దీనికి ముద్దాయి ప్రవర్తనతో ఏమీ సంబంధం లేదు. 'టాడా' కేసుపెడితే చాలు, ముద్దాయి. క్రూరత్వం రుజువయినట్టే. ఇంక ముద్దాయికి సహజన్యాయ సూత్రాల ప్రకారం తనమీద ఉన్న నేరారోపణ పూర్తిగా తెలియజేయడం కంటే, రుజువయిపోయిన ముద్దాయి క్రూరత్వవం నుండి సాక్షులను కాపాడడమే ప్రధాన బాధ్యత అయిపోతుంది. రాజ్యం శ్రేయస్సుకోసం, గ్రామం శ్రేయస్సుకోసం, కులం శ్రేయస్సు కోసం ఒక వ్యక్తి హక్కులను బలి పెట్టినా తప్పులేదనే మధ్యయుగాల సంస్కృతినుండి వ్యక్తి హక్కులను గౌరవం కల్పించే ప్రజాతంత్ర సంస్కృతి వైపు ఇంకా పూర్తిగా పయనించని మన సమాజంలో 'దేశభద్రత' పేరిట టాడా ఆ మధ్యయుగాల అనాగరిక సంస్కృతికే పునర్జన్మ కల్గిస్తూ ఉంది.

ఇంక ఎక్కువ వివరాలలోకి పోకుండ, 'టాడా'లో ఆద్యంతం ఈ ప్రజాతంత్ర విలువల విధ్వంసం ఉందని ఒక్క వాక్యంలో ముగించవచ్చును. 'టాడా' కింద అరెస్టయిన ఉద్యమకారుల హక్కుల అతిక్రమణకు ఎంత ప్రాముఖ్యం ఇస్తామో, అరెస్టయిన వారి మంచి చెడులతో, తప్పొప్పులతో నిమిత్తం లేకుండ ఈ ప్రజాతంత్ర విలువల విధ్వంసానికి కూడ అంత ప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం అవసరం. దీనికి ప్రభుత్వం ఏ కారణమైనా చూపించవచ్చు. ప్రభుత్వం చూపించే కారణాలన్నీ అహేతుకమైనవి కాకపోవచ్చు. కానీ వాటికి మూలాన్నీ సమాధానాన్నీ సమాజంలో వెతకాలి తప్ప మూలాన్ని కుట్రలలో, కుతంత్రాలలో చూడడం, సమాధానాన్ని ప్రజాతంత్ర సంప్రదాయాల విధ్వంసం చూడడం సమాజాన్ని వెనక్కి తీసుకుపోయే వైఖరే తప్ప ముందుకు తీసుకుపోయేది కాదు.

❖ ❖ ❖